

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs - De Tuimelaar te De Panne

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	2287
	Instelling	Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs - De Tuimelaar Fangio HOORELBEKE
directeur		
adres		Verenigingstraat 17 - 8660 DE PANNE
telefoon		058-41.33.13
fax		058-41.08.92
e-mail		bs.de.panne@g-o.be
website/URL		www.detuimelaar.be
	Bestuur van de instelling	114066 - Scholengroep 28 Westhoek te DIKSMUIDE
adres		Kaaskerkestraat 22_2 - 8600 DIKSMUIDE
	Scholengemeenschap	119826 - Westhoek 28 te DIKSMUIDE
adres		Kaaskerkestraat 22_2 - 8600 DIKSMUIDE
	CLB	114504 - CLB vh GO Westhoek te VEURNE
adres		Smissestraat 10 - 8630 VEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/03/2012, 20/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	30/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Geert Alleman
	Teamleden	Ann Brys
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Begeleiding	11
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs ‘**De Tuimelaar**’ is gelegen in de oudste wijk van De Panne. De sociale achtergrond van de leerlingen is een afspiegeling van het sociaal karakter van deze buurt. Er is een betekenisvolle aanwezigheid van anderstalige kinderen en leerlingen met leerachterstand. Sommige kinderen komen pas later de school binnen of stromen vroegtijdig uit. Dit alles vormt voor het schoolteam een niet te onderschatten uitdaging om in een aanbod op maat voor elk kind te voorzien. De sterk vergrijsde bevolking in de gemeente en de aanwezigheid van andere scholen in de onmiddellijke omgeving zorgen ervoor dat de school zich sterk moet profileren om het leerlingenaantal stabiel te houden.

Het team van deze school levert voldoende inspanningen om de kinderen **kwaliteitsvol onderwijs** aan te bieden. Het inspectieteam beoordeelt dit na onderzoek van de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie in de kleuterafdeling en Nederlands en wereldoriëntatie in de lagere afdeling.

In de **kleuterafdeling** voldoen de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie. Voor beide leergebieden streven de kleuteronderwijzeressen de ontwikkelings- en leerplandoelen in voldoende mate na. Zij zorgen voor een evenwichtig en gevarieerd onderwijsaanbod en integreren doelgericht talige en wiskundige activiteiten in hun thema's. Zij werken het domein meten op een kwaliteitsvolle manier uit. Ze hebben oog voor begripsverwerving bij de kleuters maar dienen de lijst met streefwoordschat te actualiseren. Kringmomenten duren soms vrij lang en zijn sterk leerkrachtgestuurd. De kleuteronderwijzeressen volgen de taal- en wiskundige ontwikkeling van de kleuters goed op en voorzien in passende leerbegeleiding. Bij de oudste kleuters is er voldoende aandacht voor de opbouw van noodzakelijke lees-, schrijf- en rekenvoorwaarden. Er is zowel intern als in samenwerking met de gemeente specifieke ondersteuning voor anderstalige kleuters en leerlingen. De teamleden zijn door specifieke nascholingen in zekere mate op de hoogte van actuele ontwikkelingen binnen taalvaardigheidsonderwijs.

In de **lagere afdeling** voldoen de leergebieden **Nederlands** en **wereldoriëntatie**. Het schoolteam analyseert de signalen vanuit externe en genormeerde proeven systematisch om goed lopende zaken te behouden of om bij te sturen. Om voor Nederlands en wereldoriëntatie de eindtermen en leerplannen te realiseren, maakt het team gebruik van onderwijsleermethodes. Zo is er voor beide leergebieden een evenwichtig en leeftijdsgebonden onderwijsaanbod.

Binnen het leergebied **Nederlands** krijgt het domein lezen een degelijke invulling. Er zijn op schoolniveau allerlei initiatieven om de leesvaardigheid van de kinderen te verhogen en om het leesplezier te bevorderen. Dit zorgt er voor dat de meeste kinderen eind vierde leerjaar een goed leesniveau bereiken. De klasbibliotheken kunnen in sommige klassen nog aantrekkelijker gemaakt worden zodat ze meer uitnodigen tot lezen. De meeste leraren hebben voldoende oog voor het verwerven van mondelinge taalvaardigheid. Tijdens de ‘taaltoer’ bieden leraren en zorgleraren extra ondersteuning voor sommige domeinen van Nederlands. Het domein creatief schrijven wordt in sommige klassen minder sterk ingevuld. Aan de klaswanden zijn weinig ondersteunende didactische kaders geafficheerd. De evaluatiepraktijk steunt vooral op methodegebonden toetsen en genormeerde en externe tests. In sommige klassen is die praktijk voor spreken en creatief schrijven weinig afgestemd op de leerplandoelen.

Het onderwijsaanbod voor **wereldoriëntatie** is voldoende werkelijkheidsgericht. Door allerlei gevarieerde werk- en groeperingsvormen, de aanwending van ICT en andere informatiebronnen kunnen leerlingen actief leren. De evaluatiepraktijk beoordeelt zowel kennis, inzichten, vaardigheden als houdingen en is voldoende leerplangericht. Het team professionaliseert zich grondig en dit vertaalt zich naar de klaspraktijk.

De inspectie onderzocht ook twee specifieke aspecten van de schoolwerking, namelijk de de leerbegeleiding van de kinderen en de rapporteringspraktijk van de leraren.

Om de **leerbegeleiding** vorm te geven concretiseert de school haar schooleigen visie in passende maatregelen. Zo voorziet het schoolbeleid in voldoende interne en externe ondersteuning voor anderstalige kinderen en voor kinderen met leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden. De uitwerking van het gelijke onderwijskansenbeleid wordt door alle schoolparticipanten mee gedragen. Kenmerkend voor de school is de positieve benadering van de leerlingen en de grote zorggevoeligheid van alle teamleden. In de kleuterafdeling dragen het kindvolgsysteem en de afname van genormeerde tests bij tot het opsporen van ontwikkelingsproblemen. Na grondig overleg ondersteunen de kleuteronderwijzeressen de kinderen al dan niet met hulp van een interne zorgleerkracht. Ook in de lagere afdeling volgen de teamleden de kinderen met allerlei genormeerde en eigen toetsen goed op. Ze hebben daarbij oog voor de totale persoonlijkheid. Het digitale leerlingendossier geeft een overzicht van deze informatie. Bij sommige leraren functioneert dit dossier nog te beperkt als werkinstrument om tot hun klasinterne begeleiding te kunnen bijdragen. Positief is dat de meeste leraren na toetsen degelijke foutenanalyses opmaken en deze aanwenden om leerlingen gerichte hulp aan te bieden. Zij maken ook gebruik van de herhalings- of verdiepingsopdrachten bij de methodes voor wiskunde en Nederlands. De zorgcoördinator biedt ondersteuning aan individuele en groepjes kinderen. Zowel in de kleuter- als de lagere afdeling krijgen sommige kinderen individuele leerlijnen aangeboden. De school zoekt zo naar alternatieven voor zittenblijven. Het schoolteam maakt waar nodig gebruik van de deskundigheid van externe partners. Er is aandacht voor leerlingen die meer aankunnen in de 'kangoeroeklas'. De werking van die klas, de integratieactiviteiten tussen oudste kleuters en eerste leerjaar en de planmatige en handelingsgerichte aanpak van kinderen met ontwikkelings- en/of leermoeilijkheden kunnen geoptimaliseerd worden.

De **rapporteringspraktijk** geeft in beide afdelingen een breed beeld van de ontwikkeling van de kinderen. Het team spant zich in om het rapport in overeenstemming te brengen met zijn visie op onderwijs en leren. Het resultaat is een combinatie van een score met een beoordeling volgens vooraf bepaalde appreciaties. Alle leergebieden en domeinen worden beoordeeld. De rapportering over leren leren en sociale vorming is kwaliteitsvol. Dat geldt ook voor het sportrapport. Er is nog geen informatie over de ICT-vaardigheden. De kwaliteit van de algemene eindappreciatie heeft nog groeikansen.

Het dynamische **schoolbeleid** neemt vele initiatieven om in samenwerking met het team de eigen onderwijskwaliteit te verbeteren. Het beleid is alert voor actuele onderwijsopvattingen en voor de verwachtingen die de maatschappij en ouders stellen. Door een pragmatische aanpak en de aanwending van gepaste externe deskundigheid slaagt de directeur erin om samen met het team prioriteiten om te zetten in bruikbare werkwijzen voor de klaspraktijk. Hij volgt deze bovendien gericht op. Er is in het beleid een bijzondere aandacht voor interne kwaliteitszorg. Onder meer leerlingenresultaten en externe evaluaties worden grondig geanalyseerd en leiden tot relevante bijsturingen.

De inspectie besluit de schooldoorlichting met een **gunstig advies**. Op beleids- en lerarenniveau zijn er voldoende deskundigheid en motivatie aanwezig om te behouden wat goed is en om doelgericht te werken aan de verdere schoolontwikkeling.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wiskundige initiatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Logistiek
Welzijn
Veiligheid
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het team hanteert het leerplan Nederlands als **referentiekader** om de ontwikkelings- en leerplandoelen na te streven. De kleuteronderwijzeressen verdelen de leerplandoelen per leeftijdsgroep over algemene fiches en activiteiten- en hoekenfiches. Zij noteren de na te streven leerplandoelen voor elk thema in deze fiches en in hun dagplanningen.
- Op regelmatige tijdstippen gaan de teamleden na welke leerplandoelen nog onvoldoende of helemaal niet nagestreefd werden. Zo **bewaken** zij een evenwichtige en volledige doelenplanning. Zij evalueren ook de mate waarin kleuters vooropgestelde begrippen verwerven.

- De kleuterafdeling verzamelt en analyseert systematisch **outputgegevens** die kunnen aantonen dat het team de verwachtingen uit de ontwikkelings- en leerplandoelen in voldoende mate nastreeft. De teamleden peilen onder meer met genormeerde tests naar de taalvaardigheid en de schoolrijpheid van de oudste kleuters.
- De kleuteronderwijzeressen vertalen de vooropgestelde ontwikkelings- en leerplandoelen uit de drie soorten fiches in een passend **onderwijsaanbod** dat het nastreven van deze doelen ondersteunt. Ze hebben daarbij oog voor voldoende variatie over alle leerdomeinen.
- De leraren integreren binnen elk belangstellingscentrum een evenwichtig aanbod van **talige activiteiten**. Zij beschikken daarvoor over eigentijds bronnenmateriaal dat ideeën aanreikt om de talige ontwikkeling gericht na te streven. Sommige leraren maken beperkt gebruik van specifieke taalvaardigheidsstimulerende materialen.
- Er is een gradueel opgebouwde begrippen- en streefwoordenschatlijst. De functionele integratie van begrippen en streefwoordenschat in de planningsdocumenten wijst op de doelgerichte aandacht voor **begripsverwerving**. De lijst met streefwoordenschat is aan actualisering toe.
- Er is voldoende aandacht voor het gebruik van pictogrammen, stappenplannen en andere **beeldtaal**, aangepast aan de cognitieve mogelijkheden van de kleuters.
- De instroomkenmerken van de kleuters zetten aan om systematisch te focussen op een doordachte **instructietaal** en om in een specifiek aanbod voor anderstalige en/of taalarme kleuters te voorzien. De gemeente De Panne voorziet ook in logopedische ondersteuning voor anderstaligen die focust op **taalverwerving**.
- Een geïntegreerde en ontwikkelingsgerichte aanpak stimuleert de opbouw van de noodzakelijke **lees- en schrijfvoorwaarden** bij de oudste kleuters.
- Kringmomenten duren soms vrij lang en zijn sterk leerkrachtgestuurd. Hierdoor daalt de betrokkenheid en **spreekmotivatie** van sommige kleuters na verloop van tijd.
- Er zijn voldoende **leermiddelen en didactische materialen** die het nastreven van de ontwikkelings- en leerplandoelen ondersteunen.
- De teamleden zijn door **informatie- en professionaliseringscampagnes** op de hoogte van actuele ontwikkelingen binnen taalvaardigheidsonderwijs. De effecten van deze initiatieven zijn in de praktijk merkbaar. Onder meer woordendozen, fotoboeken, digitale prentenboeken, verteltafels en verteltassen zijn daarvan goede voorbeelden.

3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- Ook voor wiskundige initiatie wenden de teamleden de leeftijdsgebonden leerplandoelen als **referentiekader** aan. In de algemene, activiteiten- en hoekenfiches zijn de na te streven ontwikkelings- en leerplandoelen voor elk thema opgenomen.
- In de oudste kleutergroepen gaat een genormeerde test op vastgelegde tijdstippen na of de kleuters specifieke wiskundige begrippen en vaardigheden beheersen. De leraren analyseren deze **outputgegevens** grondig om wat sterk is in het onderwijsaanbod te kunnen borgen of om waar nodig in relevante bijstellingen te voorzien. De afname van deze tests zet ook aan tot gerichte ondersteuning van individuele kleuters.
- De kleuteronderwijzeressen concretiseren de vooropgestelde ontwikkelings- en leerplandoelen in een evenwichtig **onderwijsaanbod** dat het nastreven van doelen uit alle leerdomeinen ondersteunt.
- De hoge mate van gelijkgerichtheid in planningssystematiek bevordert de **verticale en horizontale samenhang** in het onderwijsaanbod.
- Schoolteam en directie stelden na analyse van centrale toetsen wiskunde einde basisonderwijs vast dat het leerdomein **meten** verschillende jaren minder scoorde. In samenwerking met de pedagogische begeleiding ontwikkelden zij een verbetertraject

met acties vanaf de kleuterafdeling. Maandelijks plannen de kleuterleraren leerplandoelen meten en werken die in levensechte meetactiviteiten uit.

- Er is voldoende afwisseling tussen gezamenlijke en keuzeactiviteiten. Een flexibele **klasorganisatie** speelt in op de ontwikkelingsbehoefte van elke kleuter.
- Binnen elk belangstellingscentrum werken de teamleden doelgericht aan de opbouw van wiskundige begrippen. Zij **evalueren** ook of de kleuters deze begrippen functioneel kunnen gebruiken.
- De kleuterleraren volgen de wiskundige ontwikkeling van de kinderen op met losse en gerichte observaties die de basis vormen om in het kindvolgsysteem uitspraken te doen over de evolutie van kleuters in alle leerdomeinen. Bij de oudste kleuters gaat de leerkracht na in welke mate de noodzakelijke rekenvoorwaarden verworven zijn. Waar nodig wordt in passende **leerbegeleiding** voorzien.
- Er zijn voldoende **leermiddelen en didactische materialen** aanwezig voor het nastreven van de ontwikkelings- en leerplandoelen. In de planningsdocumenten is de verrijking van hoeken met wiskundige impulsen mee opgenomen.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school beschikt onder meer door haar deelname aan de centrale toetsen van een andere onderwijskoepel op het einde van het basisonderwijs over betrouwbare en valide **outputgegevens**. Ze analyseert deze grondig en voorziet in passende bijstellingen voor leerdomeinen die al enkele jaren onder het gemiddelde van de referentiegroep scoren. Omdat de resultaten van genormeerde toetsen voor technisch lezen verontrustende signalen gaven, verzag het team in extra vormen van leesondersteuning. Het rendement van deze acties blijkt uit de hoge scores die de leerlingen, ook de taalzwakkeren, behalen. Het team slaagt erin de meeste kinderen eind vierde leerjaar tot een degelijk leesniveau te brengen.
- De leraren hanteren voor Nederlands, uitgezonderd het eerste leerjaar waar de school een specifieke methode voor aanvankelijk lezen gebruikt, consequent eenzelfde onderwijsleerpakket en eenzelfde spellingpakket. Zij tonen hiermee aan dat hun **onderwijsaanbod** het bereiken van de eindtermen en leerplandoelen ondersteunt.
- De onderwijsleerpakketten zorgen voor een evenwichtig en gradueel opgebouwd **aanbod** van alle leerplandomeinen. Leraren geven aan dat de methode tijdsintensief is maar evalueren nog niet kritisch of het gebruik van allerlei extra bronnen en leermiddelen daadwerkelijk een meerwaarde biedt.
- Technisch en begrijpend **lezen** krijgen vanuit de degelijke outputanalyse extra aandacht. Kinderen krijgen voldoende kansen om tijdens bijkomende momenten begrijpend lezen leesstrategieën te verwerven. Allerlei werk- en organisatievormen beogen een hoger technisch leesrendement, maar focussen ook op tekstbegrip. De leesvorderingen van beginnende lezertjes worden met een digitaal instrument, aansluitend bij de leesmethode, nauwgezet opgevolgd.
- Er zijn specifieke initiatieven om het **leesplezier** te bevorderen en door geregeld biebbezoek, deelname aan de gedichtendag en de jeugdboekenweek, boekenpromotie voldoende ruimte te geven in het aanbod. De klasbibliotheken bevatten in sommige klassen veel verouderde boeken. Ze zijn weinig aantrekkelijk en nodigen niet uit tot lezen. In enkele klassen mondt boeken lezen stevast uit in de opmaak van een boekenverslag. Dit is niet leesplezierbevorderend.
- Binnen het domein **creatief schrijven** is er in sommige klassen ruime aandacht voor het leren omgaan met verschillende teksttypes. Kinderen ontwikkelen er door het gebruik van een domeinspecifiek stappenplan passende schrijfstrategieën. Op schoolniveau vertoont dit domein wat kwaliteit en hoeveelheid betreft een wisselend beeld. Sommige leraren geven na de correctie van schrijftaken weinig inhoudelijke

feedback. Dit zou kinderen nochtans toelaten inzicht te krijgen in de communicatieve functie van een schrijfpdracht.

- Er zijn aan de klaswanden weinig ondersteunende **synthese- en referentiekaders** geafficheerd die kinderen kapstokken kunnen bieden om algoritmes, strategieën en heuristieken passend aan te wenden.
- Door de geregelde aanwending van partner- en groepswork creëren leraren extra kansen tot **mondelinge taalvaardigheid**. Zij bevorderen de interactie tussen de kinderen met open vragen en taalverwervende stimulerende tussenkomsten.
- Tijdens de wekelijkse ‘taaltoer’ wordt extra **leerbegeleiding** aangeboden voor creatief schrijven en lezen of is er aandacht voor extra spreekactiviteiten. Er worden ook remediëerings- of verdiepingsopdrachten voor spelling aangeboden.
- De school voorziet in een specifieke aanbod voor anderstalige leerlingen. De logopedische **ondersteuning** vanuit de gemeente voorziet in taaltraining en ook de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers zorgt voor een specifiek aanbod. Beide vormen van ondersteuning hanteren daarbij passende leermiddelen.
- De leraren **evalueren** de leerdomeinen vooral met methodegebonden toetsen en soms met eigen evaluatiemiddelen. Op schoolniveau zijn er genormeerde tests voor technisch en begrijpend lezen, spreken, algemene taalvaardigheid en controledictees vanuit het onderwijsleerpakket. Voor de meeste domeinen is de evaluatie voldoende leerplangericht. In sommige klassen hanteren leraren voor spreken en creatief schrijven eigen criteria die weinig afgestemd zijn op de leerplandoelen.
- **Professionaliseringsinitiatieven** op het vlak van de nieuwe eindtermen en leerplandoelen voor taalbeschouwing en interculturele gerichtheid worden voor volgend schooljaar voorzien.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school beschikt door deelname aan centrale eindtoetsen van een andere onderwijskoepel in zekere mate over **outputgegevens** om na te gaan of ze de eindtermen wereldoriëntatie met de meeste leerlingen bereikt. De degelijke analyse van de resultaten levert relevante informatie op om in passende bijstellingen in het aanbod te voorzien.
- Het team wendt voor de invulling van het **onderwijsaanbod** een onderwijsleerpakket aan dat voldoende consequent gevolgd wordt en het bereiken van de eindtermen en leerplandoelen ondersteunt. Het onderwijsleerpakket zorgt ook voor een voldoende evenwichtig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod van alle leerplandomeinen.
- Het aanbod is **werkelijkheidgericht**. Boeiende leeruitstappen, geïntegreerde werkperiodes en schoolprojecten verlevendigen de leerinhouden en zorgen voor vormen van actief leren. De geregelde integratie van de actualiteit maakt het aanbod levensecht en zorgt voor horizontale samenhang met spreekdoelen.
- De school voorziet in voldoende **onderwijstijd** om het leerplan te realiseren.
- De leraren hanteren tijdens de lesactiviteiten gevarieerde **werk- en groeperingsvormen**. Zo stimuleren zij het interactieve karakter van hun lessen en werken ze ook aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden bij de leerlingen.
- De leerlingen worden vanaf het derde leerjaar voor wereldoriëntatie per graad gegroepeerd. Er is voldoende **differentiatie** in het aanbod om leeftijdsgebonden leerinhouden voldoende logisch en sequentieel op te bouwen.
- De leraren wenden methodegebonden en eigen toetsen aan voor de **evaluatie**. Er is daarbij voldoende aandacht voor een evaluatiepraktijk die informatie biedt over de verwerving van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes. De evaluaties gaan

voldoende na of de vooropgestelde effecten uit de leerplandoelstellingen bereikt zijn. Er zijn nog weinig alternatieve evaluatievormen.

- Leraren bieden degelijke mogelijkheden aan tot **ICT-integratie** binnen wereldoriëntatie en tot het gericht leren aanwenden van allerlei informatiebronnen en media.
- Doorheen de lagere afdeling is er een graduele opbouw van **tijd- en ruimtekaders**. Het dynamische gebruik ervan verschilt van klas tot klas.
- Het schoolbeleid vond het vanuit de outputanalyse noodzakelijk om wereldoriëntatie als schoolprioriteit voorop te stellen. Sinds vorig schooljaar volgt het team in samenwerking met de pedagogische begeleiding een **professionaliseringstraject** dat de kennis, vaardigheden en attitudes van de teamleden verbreedt en verdiept. Nieuwe inzichten zijn al in de klas- en evaluatiepraktijk zichtbaar.
- **Nascholingen** over de nieuwe eindtermen en leerplandoelen voor natuur en techniek worden in de nabije toekomst gepland.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- De school geeft de basisprincipes op haar leerbegeleiding vorm in een schooleigen **visie**. Via deze principes streeft ze naar een aanbod op maat van elke leerling. In de concrete vertaling ervan is het onderscheid tussen preventie en remediëring van leermoeilijkheden nog niet voor alle teamleden voldoende duidelijk.
- In de praktijk worden er op socio-emotioneel vlak **preventieve maatregelen** uitgewerkt. Een goed voorbeeld daarvan zijn de acties voor een vlotte speelplaatswerking.
- De school wendt haar **lestijden Gelijke Onderwijskansen (GOK)** vrij efficiënt aan. De gekozen doelstellingen sluiten aan bij een grondige thematische beginsituatieanalyse en zijn in concrete acties vertaald. Deze worden na evaluaties bestendigd of waar nodig bijgestuurd. De school onderzoekt de oorzaak van de leerachterstand van een deel van haar leerlingen en probeert al enkele alternatieven voor zittenblijven uit.
- Kenmerkend voor de school zijn de positieve benadering van de leerlingen en de grote zorggevoeligheid van alle teamleden. Dit zorgt voor een veilig en stimulerend **schoolklimaat**.
- Om de leerbegeleiding vorm te geven is er op schoolniveau in voldoende **ondersteuning** voorzien. Zo neemt de directeur enkele zorglestijden op in functie van intern en extern overleg. De zorgcoördinator neemt de overige zorglestijden en de helft van de GOK-lestijden op. Elke leerkracht beschikt ook over GOK-lestijden om de klasinterne zorg te organiseren.
- De school kan voor de ondersteuning van **anderstalige kinderen** een beroep doen op logopedische hulp vanuit de gemeente De Panne. Een leerkracht ondersteunt de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers. Onder meer hierdoor houdt de school in voldoende mate rekening met de instroomkenmerken van de kinderen.

- In de kleuterafdeling volgen de teamleden de **ontwikkeling** van de kleuters met losse en gerichte observaties op. Deze observaties vormen de basis om drie keer per schooljaar alle kleuters te screenen op welbevinden, betrokkenheid en competenties voor Nederlands en wiskundige initiatie. Er worden verder genormeerde taalvaardigheids-, schoolrijpheids- en rekentests afgenomen. Voor kleuters die uitvallen, verfijnen diagnostische observaties de ontwikkelingsproblematiek. Tijdens het GOK- of multidisciplinair overleg zoeken de teamleden naar passende ondersteuning en voeren deze in de klas uit, al dan niet met ondersteuning van een interne zorgleerkracht.
- In de lagere afdeling volgen zorgcoördinator en leraren de **vorderingen** van de kinderen op met genormeerde tests voor algemene taalvaardigheid, technisch en begrijpend lezen, spreken en aspecten van wiskunde. De controledictees geven informatie over de spellingsvaardigheid. Er zijn ook screenings voor welbevinden en betrokkenheid en sociogrammen.
- Het digitale **leerlingendossier** geeft een overzicht van de resultaten van genormeerde toetsen. Het wordt aangevuld met rapportgegevens en de verslagen van intern en multidisciplinair overleg. Tijdens de gesprekken met de inspectie hebben sommige leraren moeite om dit dossier vlot te hanteren. Dit doet vragen rijzen over de functionaliteit van de informatie binnen hun klasinterne zorg.
- Verschillende leraren maken na toetsen degelijke foutenanalyses op. Tijdens **klasinterne remediërmomenten** krijgen leerlingen dan passende hulp. Zij maken ook gebruik van de mogelijkheden die onderwijsleerpakketten voor Nederlands en wiskunde bieden om na basisopdrachten in herhaling of verdieping van de leerstof te voorzien.
- De **zorgcoördinator** zorgt in de klassen van de lagere afdeling voor ondersteuning tijdens de 'taaltoer'. Ook voor de uitvoering van individuele en groepsinterventieplannen biedt zij zowel klasinterne als –externe hulp. Zij ondersteunt ook allerlei vormen van extra leeshulp.
- Bij de oudste kleuters volgen kleuters met een ontwikkelingsachterstand het '**appeltjestraject**'. Zij krijgen tijdens de wekelijkse GOK-ondersteuning aangepaste activiteiten voor schrijfmotoriek, wiskundige initiatie of taalverwerving.
- Verschillende leerlingen volgen voor aspecten van Nederlands en/of wiskunde les in een lager leerjaar en indien relevant kan dit ook in een hoger leerjaar. In een klasgroep blijft een kind bij zijn leeftijdsgenoten maar krijgt het een aparte leerlijn voor wiskunde gebaseerd op het onderwijsleerpakket van het vorige leerjaar. Het schoolteam probeert met deze eerste stappen in de richting van **curriculumdifferentiatie** al enkele alternatieven voor zittenblijven uit.
- Om de tweedelijnszorg voor kinderen met extra noden te formaliseren en in een planmatige aanpak te voorzien, maken zorgcoördinator en teamleden **individuele stappenplannen** op. Deze bevatten vooral een opsomming van interventies en evaluatiemiddelen. Er wordt nog onvoldoende verduidelijkt wie welke deelstappen op welk tijdstip uitvoert en welke methodiek daarbij aangewend wordt.
- Er zijn **integratieactiviteiten** met oudste kleuters en kinderen uit het eerste leerjaar. Deze focussen weinig op een adequate pedagogisch-didactische afstemming bij de overstap van de kleuter- naar de lagere afdeling.
- Er is aandacht voor leerlingen die meer aankunnen in de '**kangoeroeklas**'. De werking van die klas is weinig doelgericht en biedt te beperkt een uitdagend aanbod op maat.
- Het schoolteam maakt gebruik van de deskundigheid van diverse **externe partners**, onder andere het CLB, de GON-begeleiding en diverse andere hulpverleners of instanties.
- De school heeft nog maar een beperkt beeld van de **doeltreffendheid** van haar leerbegeleiding op de langetermijnevolutie van de leerachterstanden bij de leerlingen.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Het schoolteam ontwikkelde een schooleigen **visie** op rapporteren die in overeenstemming is met de principes van het pedagogisch project. Het rapport wil een breed beeld schetsen van de vorderingen van de kinderen voor meerdere ontwikkelingsaspecten.
- De **interne rapportering** gebeurt door de beschikbaarheid van de kinddossiers op het schoolintranet en tijdens formeel en informeel overleg.
- De **ouders** worden op geregelde tijdstippen geïnformeerd over de vorderingen van hun kinderen tijdens individuele rapportbesprekingen.
- Het **kleuterrapport** geeft semestrieel informatie over de kleuterontwikkeling. Het biedt een beeld van typische kenmerken, gevoelens, het contact met andere kinderen en de juf en van wat de kleuter leuk of minder leuk vindt. Daarnaast is er een overzicht van verschillende ontwikkelingsgebieden en –aspecten zodat ouders een beeld krijgen van de totale persoonlijkheidsontwikkeling van hun kleuter. De teamleden beoordelen de vorderingen met kleuren volgens vier mogelijke appreciaties. Er zijn kwaliteitsverschillen bij de invulling van de rubriek ‘hoe zorgen voor meer welbevinden, betrokkenheid en ontwikkeling’.
- De kinderen van de **lagere school** krijgen een viertal keer per jaar een rapport. De ouders krijgen informatie over de vorderingen in alle leergebieden. Voor Nederlands, wiskunde, Frans en wereldoriëntatie krijgen alle domeinen eenzelfde puntengewicht en geeft het rapport een puntenscore per domein. Er is verder informatie over de leergebiedoverschrijdende thema's leren leren en sociale vaardigheden, de handschriftontwikkeling en muzische vorming. Deze laatste aspecten worden met een kwalitatieve appreciatie beoordeeld. Er is geen rapportering over ICT. Het rapport besluit met een algemene appreciatie en mededelingen. Kinderen kunnen zichzelf met een smiley evalueren.
- Het schoolteam vermeldt bewust **geen gemiddelden en rangorden** om kinderen niet met elkaar te vergelijken en elk kind volgens de eigen kwaliteiten te beoordelen.
- De kwaliteit van de **algemene appreciatie** en mededelingen is leerkrachtafhankelijk en sterk wisselend. Bij sommige leraren is die commentaar weinig ontwikkelingsgericht.
- De leermeester **lichamelijke opvoeding** rapporteert semestrieel per graad over de verschillende activiteitsgebieden uit het leerplan. Kinderen kunnen in dit gradueel opgebouwde rapport ook hun appreciatie voor de lessen lichamelijke opvoeding weergeven.
- Een inleidende **brief** van de directeur situeert de betekenis van het rapport en geeft uitleg over de verschillende leergebieden en –domeinen en de vormen van rapportering. Dat is op zich waardevol maar de vraag dient gesteld te worden of taalarme of anderstalige ouders deze situering begrijpen.
- Het team reflecteerde al veelvuldig op de rapporteringspraktijk en streeft naar een **doeltreffende** vorm van rapporteren die de brede ontwikkeling behelst.
- Door de vernieuwingen in de rapportering toont het team aan open te staan voor recente **ontwikkelingen** in de onderwijswereld die het accent leggen op een brede evaluatie en rapportering.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school kenmerkt zich door een dynamisch **schoolbeleid**. Zowel op organisatorisch als op onderwijskundig vlak tekent de directeur in samenspraak met het team de te volgen koers uit. Hij oefent op verschillende wijzen de nodige gerichte druk uit en geeft waar nodig feedback.
- De **directeur** volgt relevante nascholingen en opleidingen om zich in zijn ambt te bekwamen.
- Het pedagogisch project van het gemeenschapsonderwijs levert de kerngedachten voor de **schoolvisie**. Directie en team vertalen deze principes in schooleigen concrete aandachtspunten.
- **Prioriteiten** worden gekozen vanuit outputanalyse, tevredenheidsonderzoeken bij alle schoolparticipanten, signalen vanuit het team, ouders of de scholengroep en vanuit interne en externe evaluaties. Ze worden verder uitgewerkt in het schoolontwikkelingsplan.
- Het schoolteam bepaalt in dit **schoolontwikkelingsplan** prioriteiten op langere termijn. Die komen tegemoet aan de maatschappelijke opdracht van de school en aan schooleigen aandachtspunten.
- Het schoolontwikkelingsplan mondt jaarlijks uit in een **prioriteitenplan**. Het schoolteam bepaalt ook al prioriteiten voor het volgende schooljaar.
- Het schoolteam doet voor de concrete uitwerking van de prioriteiten vaak een beroep op trajectbegeleiding en nascholing bij de eigen pedagogische begeleiding. Het maakt gericht gebruik van **externe deskundigheid**.
- Het schoolteam overlegt zowel informeel als formeel om informatie uit te wisselen en om tot beslissingen te komen. Teamleden benutten deze mogelijkheden tot participatieve **besluitvorming**. Tijdens personeelsvergaderingen staan onderwijskundige agendapunten voorop.
- Er zijn meerdere goede voorbeelden van de aandacht voor **interne kwaliteitszorg**. Het schoolbeleid verzamelt systematisch outputgegevens en analyseert ze grondig. Deze gegevens resulteren in passende bijstellingen of in borging van wat goed gaat.
- De directeur integreerde de aanbevelingen na de vorige schooldoorlichting in het schoolontwikkelingsplan. De school houdt op die manier rekening met **externe evaluatie**.
- Het schoolteam ontwikkelt een eigen **talenbeleid** gebaseerd op een visie en op vooropgestelde doelen. De zorgcoördinator brengt de behoeften op het vlak van taalvaardigheid goed in kaart en zorgt samen met de leraren voor remediëring van leerlingen met grote taalachterstand. De school verzorgt de talige aspecten van de communicatie met ouders. Ze evalueert de kwaliteit van de uitvoering van het talenbeleid en stuurt de aanpak bij.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De eigen systematiek waarmee de kleuterafdeling de ontwikkelings- en leerplandoelen voor Nederlands en wiskundige initiatie nastreeft.
- De kwaliteitsvolle uitwerking van het leerdomein meten in de kleuterafdeling.
- Het eindtermen- en leerplangerichte onderwijsaanbod voor Nederlands en wereldoriëntatie in de lagere afdeling.
- Het specifieke aanbod voor anderstalige kinderen in beide afdelingen.
- De doeltreffende initiatieven om de leesvaardigheid van de leerlingen te optimaliseren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De brede evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling.
- De brede rapporteringspraktijk in beide afdelingen.
- De aanwending van externe deskundigheid om het team te professionaliseren.
- De waardevolle initiatieven voor de leerbegeleiding van de kinderen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het sterke interne leiderschap.
- De uitwerking van schooleigen prioriteiten in implementatietrajecten.
- De participatieve besluitvorming.
- De initiatieven om op schoolniveau op gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken en te verbeteren.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De actualisering van de streefwoordenschat in de kleuterafdeling.
- De kringmomenten in de kleuterafdeling.
- De uitwerking van het leerdomein creatief schrijven in sommige klassen van de lagere afdeling.
- Een update van sommige klasbibliotheken in de lagere afdeling.
- De aanwending van synthese- en referentiekaders voor Nederlands in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De evaluatiepraktijk voor spreken en creatief schrijven in sommige klassen van de lagere afdeling.
- De hanteerbaarheid van de digitale leerlingendossiers voor sommige leraren.
- De doelgerichte werking van de kangoeroeklas.
- De planmatige en handelingsgerichte aanpak op middellange termijn van kinderen met ontwikkelings- en/of leermoeilijkheden.
- De kwaliteit van de algemene appreciaties en mededelingen op de rapporten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Nihil

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Geert Alleman

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: